

Tutkimukseen perustuva opetus

Näkökulmia/ esimerkkejä/ kokemuksia Tampereelta

- Yhteen kokosi Aino Ritala-Koskinen

Lähtökohtia

Väitelleet opettajat, jotka tutkivat
aktiivisesti

Tutkimuksen teemat opetuksessa
näkyviä

Tutkimus kaikkea
opetusta leikkaavana

Tutkimustaitojen ja tutkimuksellisen
orientaation opetus

Tutkivan oppimisen pedagogiikka

(P) YKYY3 Toiminta, tulkinta ja tieto 5 op

- TaY:ssä sekä sosiaalityön perusopintoihin että Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön yhteisiin opintoihin kuuluva kurssi, arvostelu hyväksytty/hylätty
- Opiskelijavolyymi n. 350/vuosi (YKY:n tutkinto- + avoimen yliopisto-opetuksen opiskelijoita)
- Vuosittain kaksi toteutusta (kontaktiopetus- ja verkkokurssi)
- **Metodinen tavoite: johdattaa alkuvaiheen opiskelijoita laadullisen tutkimuksen peruskäsitteisiin ja yhteiskuntaa koskevan tiedon ja tutkimuksen tuottamisen kysymyksiin.**
- **Sisällöllinen tavoite: Havainnollistaa laadullisen tutkimuksen kysymyksiä kunkin luennoitsijan oman eroja, osallisuutta, toiseutta tai marginalisaatiota käsittelevän tutkimuksen tai kokemustiedon kautta.**
- Suoritustapa (kontaktiopetus, pa. tutkinto-opiskelijoille)
 - 1) Luentoihin liittyvän/ niitä taustoittavan oheisartikkelin (moodlessa) läpikäynti ennen luentoa
 - 2) Luennon/ luentojen seuraaminen (maanantaisin klo 14-17, yleensä 2 noin tunnin mittaista luentoa, videotallenteet moodlessa 2 viikkoa)
 - 3) Luentoja ja oheisartikkeleita käsittelevät ryhmäkeskustelut ja niiden raportointi (vastakysymykset luennoitsijoille)

(Verkkokurssilla ryhmäkeskustelujen sijaan henkilökohtainen oppimispäiväkirja)

VIKKO 1 Johdatus kurssin teemoihin

Satu Ranta-Tyrkkö: Kurssin ohjelma ja suorittaminen

Kirsi Juhila: Toiminta, tulkinta ja tieto – näkökulmana toiseuden ja erojen tutkimus

Artikkeli: Juhila, Kirsi (2004) Leimattu identiteetti ja vastapuhe.

VIKKO 2 Sukupuoli, seksuaalisuus

Riitta Granfelt: Marginaalissa koetun merkitykset?

Esimerkinä asunnottomuus ja vankeus

Tuula Juvonen: Heteronormatiivisuuden rakentaminen tutkimuksessa

Artikkeli: Juvonen, Tuula (2002) Niin makaa kuin petaa.

VIKKO 3 Mielenterveys

Suvi Raitakari: Yhteiskunnallisesti määritelty mielenterveys/sairaus: asiantuntija- ja kokemustiedon yhteensovittamisen jännitteet

Tapio Gauffin: Kokemusasiantuntijan puheenvuoro

Artikkeli: Raitakari, Suvi ym. (2011) Vakava mielen sairaus ja eriarvoisuudet arjessa.

VIKKO 4 Köyhyys, sukupuoli, luokka

Suvi Krok: Kokemuksen tutkimisen haasteet yhteiskunnallisesta ilmiöstä: Yksinhuoltajajäijä marginaalissa

Irene Roivainen: Naisköyhyydestä

Artikkeli: Karjalainen Jouko & Raivio Helka (2010)

Toimeentulotuen jakolinjat.

VIKKO 5 Etnisyys, kansalaisuus

Marko Juntunen: Etnisyys antropologisen tutkimuksen kohteena

Helena Oikarinen-Jabai: Somalitaustaiset nuoret kuulumisiaan määrittelemässä

Artikkeli: Rastas, Anna (2007) Neutraalisti rasistinen? Erään sanan politiikkaa.

VIKKO 6 Lapset ja nuoret

Mari Korpela: Lasten etnografinen tutkimus:

Länsimaalaiset lapset Intian Goalla, eliittiä vai marginaalissa, tuttuja vai vieraita?

Päivi Honkatukia: Nuoret ja väkivalta. Miten tutkia sosiaalista ongelmaa leimaamatta nuoria ongelmaksi?

Artikkeli: Strandell, Harriet (2005) Lapset, etiikka ja vaikea osallisuus.

VIKKO 7 Luonnonresurssit ja niukkuus, kurssin päätös

Ville Lähde: Luonnonresurssin ja niukkuuden käsitteistä

Artikkeli: Salonen, Arto O (2012) Sosiaalinen saneeraus – tie ekososiaaliseen sivistykseen.

Satu Ranta-Tyrkkö Palautetta ja keskustelua

(A) Sosiaalitieteiden kvantitatiivisten tutkimusmenetelmien opintojakso (5 op)

Katja Kuusisto, tutkijatohtori

Opintojakson koordinaattori, luennoitsija, verkkokurssityömyyrä

Kvantitatiivinen menetelmäopetus

- Osaamistavoitteet
- Tampereen kaupunki - Sosiaalityön avopalveluiden asiakastyytyväisyys
- Työelämälähtöisen projektioppimisen malli
- Ymmärtävän, tutkivan ja aktiivisen oppimisen menetelmä
- Ratkotaan tutkimusprosessissa vastaan tulevia asioita
- Luennot orientoivia, työskentely tapahtuu harjoitusryhmissä ja pienryhmissä

Opintojakson osaamistavoitteet:

- *Opiskelija tuntee kvantitatiivisen tutkimuksen metodologiaa. Opiskelija osaa liittää kvantitatiivisen tutkimuksen empiirisen sosiaalitutkimuksen kenttään ja tiedostaa sen merkityksen yhtenä tieteellisen tiedon tuottamisen tapana. Opiskelija hallitsee kvantitatiivisen tutkimuksen lähtökohtia, prosessia ja peruskäsitteitä sekä osaa soveltaa tätä tietämystä erilaisten tutkimusasetelmien, aineistojen ja analyysitapojen arvioimiseen. Opiskelijalla on perustieto kvantitatiivisen tutkimuksen työkalujen (SPSS) hallinnasta ja hän osaa toteuttaa kvantitatiivisen tutkimuksen suunnittelua, aineiston hankintaa ja analyysiä sekä raportoida kvantitatiivista tutkimusta.*

[\(Back](#)

(M) Orientaatio tutkielman tekemiseen 5 op (1. vuoden syksy)

"Opiskelija tunnistaa sosiaalityön tutkimuksen lähestymistapoja ja menetelmiä sekä orientoituu tutkielmansa aiheeseen ja asetelmaan. Jakso koostuu tutkimusprosessia käsittelevistä luennoista ja kirjallisuudesta."

- Kontaktiopetus: Luennot (18h); vaihtuvat luennoitsijat.
- Moodle: Etukäteistehtävät.
- Läsnäolo. Hyväksytyt/hylätyt.

Ohjelma:

- Johdatus luentosarjaan.
- Tutkimusetiikka sosiaalityön tutkimuksessa.
- Tutkimuksen aihe ja teoreettisen näkökulman rakentaminen.
- Tutkimusasetelman suunnittelu: aineistot ja niiden keruutavat.
- Tutkimusprosessi opiskelijan näkökulmasta (tuore graduntekijä).
- Tiedonhaku / kirjaston opetus.
- Aineistonanalyysitavan valinta.
- Kirjoitusprosessi ja tutkimusraportin laatiminen.
- Gradun arviointiprosessi ja gradulausunnot.
- Praksis –ympäristö pro gradu –tutkielman kontekstina. (Praksis-opettaja ja opiskelijan kommenttipuheenvuoro)

Tutkimus ja sosiaalityön syventävien opintojen harjoittelu

- Opiskelijan rooli
 - 3 kk harjoittelu sosiaalityön asiantuntijuutta vaativissa työtehtävissä (asiakastyö, tutkimus-/kehittämistyö, kotimaiset ja kansainväliset järjestöt, hallinnollinen työ jne.)
 - HOPS
 - Raportointi ja vertaiskommentointi (Moodle)
 - Kehittämistehtävän teko osana harjoittelua
 - Analyysiraportti
 - Seminaari (20h): oman analyysin esittäminen, puheenjohtajuus ja yhden työn paneutunut kommentointi
- Opettajan rooli (2 opettajaa):
 - Harjoittelupaikan hyväksyntä (harjoittelusopimus) osana sosiaalityön opintoja
 - Harjoittelun aikaisissa opinnoissa ohjaaminen
 - Analyysiseminaarien vetäminen
 - Kurssiin liittyvä koordinointi-, hallinnointi- ja ohjaustyö
 - Kurssin arviointi

Tutkimus ja sosiaalityön syventävien opintojen harjoittelu

- Analyysiseminaarit pohjautuvat pääosin opiskelijoiden tekstien varaan. Seminaareissa ei varsinaisesti "opeteta" mitään, vaan pääpaino on reflektiossa; opiskelijoiden analyysien kommentoinnissa ja niiden pohjalta heränneiden asioiden keskustelussa.
- Opettajana opiskelijoiden töiden kommentointi pohjautuu tutkimuksen kautta saatuun ymmärrykseen sosiaalityöstä, sen tekemisen endoista, teoreettisesta perustasta ja ajankohtaisista teemoista.
- Tämän lisäksi opettaja arvioi opiskelijoiden reflektiokykyä, kokemusten ja ajatusten linkittämistä tutkimuskirjallisuuteen, kykyä oman oppimisen ja sen kehittymisen erittelyyn.
- Opettaja ei pysty tällaisella kurssilla olemaan substanssiasiantuntija, sillä harjoittelunalyysit pohjautuvat mitä erilaisimpiin työtehtäviin ja –paikkoihin sosiaalityössä.
- Opiskelijoiden analyysit antavat opettajalle aineksia ja ajateltavaa omaan tutkimustyöhön: mitä sosiaalityön "arki" on, millaista asiantuntijuutta nykypäivänä edellytetään, miten esimerkiksi dokumentoinnin ja tiedon vaihdon kysymykset (Jenni-Marin tutkimusintressi) tai asiakasosallisuus (Helin tutkimusintressi) tulevat erilaisissa sosiaalityön työtehtävissä merkityksellisiksi ja huomioiduiksi.
- Analyysit tuottavat ainutlaatuista tietoa sosiaalityön moninaiselta kentältä opettajien ja muiden opiskelijoiden tietoon.
- Tutkimuslupa opiskelijoilta teksteihin.

(M) Tutkimukseen perustuvat kurssit

Sosiaalityön ajankohtainen tutkimus:

- STYS1B1 Päätöksenteko lastensuojelussa - 5 op
- STYS1B2 Sosiaalityö ja muuttuvat hallinnan käytännöt -luentoseminaari - 5 op
- STYS1B3 Dokumentointi ja sosiaalityön tieto 2 op
- STYS1B4 Lasten monipaikkainen asuminen 5 op

Erilaiset tiedonmuodostuksen tavat:

- STYS3B1 Päihdeongelmista toipuminen 3 op
- STYS3B4 Kokemuksia ja kirjoituksia yhteiskunnan marginaalista 5 op

Luentoja, luettavaa, keskusteluja, oppimispäiväkirjoja....